

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170—L., félévre 85—L.

Egyes szám ára 4—L.

Külföldre egész évre 270—L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Barón L. Pop (volt Brassat-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Hasznos szövetség.

Zimankós, téli időben a gazda is ráér, hogy az estét csendes pipaszó mellett családja körében töltse el. Sok mindenről esik ilyenkor szó. A gyermekek érdeklődő kérdéseit kimeríthetetlen anyagot szolgáltatnak a beszélgetésre, csak győzzék felelettel gazduram! Kint tombol a hóvihár, de

húsukat, tejüket étkezésre használja fel. Ez a felfogás azonban nem állja meg helyét!

Az ember és háziállat viszonya *hasznos szövetség*. Igazságosabb és jobb szerződést az ember nem köthetett a vadállatokkal, minthogy háziállatokká tette azokat.

a meleg szobában barátságos a legzordabb téli este is.

A jószág kellemesen érzi magát a meleg istállóban és ólakban. Csendesen kérődznek az ökrök és tehének, csak láncaik csörgése hallik be a házba. Bizony jó dolguk van a háziállatoknak, — jut eszébe a gazdának. Bezzeg a vadállatok ázva, fázva, éhesen tengetik nyomorult életüket.

A háziállatokra sokan azt mondják, hogy az ember csak azért tartja azokat, hogy kizsákmányolhassa. Kihaszználja igavonó erejüket,

Mennyit szenvednek télen a vadon élő állatok! A nagy hó és hideg miatt élelmüket nem tudják megkeresni. A ragadozóktól való félelem miatt megpihenni sem tudnak, életük örökös rettegések között telik el.

Nyulak, őzek, vaddisznók kisebb csapatokban járnak az erdőt és mezőt. A madarak összeverődnek az emberi lakóhelyek környékén, hogy valami kis eleséghez juthassanak. Nagy harc dúl az egész természetben! A természet könyörtelenséget nem ismer, a gyengének el kell pusztulnia!

Milyen más dolga van a háziállatoknak!

Ficánkolva jönnek ki itatás idején az istállóból és örvendező bögéssel, nyerítéssel, rőfögéssel játszadoznak az udvaron. Előkerül a moslák s a hizók jóízű csámesogással habzsolják a párolgó eledelt. Szegény vaddisznók pedig a megfagyott földből még a fűgyökereket sem tudják kivájni. Míg az ember által tartott szelid disznó szép gömbölyűre hízik, vad testvérei úgy lesóványodnak, hogy tavaszra a bőr csontjaikra szárad!

Ez az egy példa is elég arra, hogy az ember és a háziállat viszonyát kellőképpen megérthessük és belássuk, hogy az tényleg *hasznos szövetésen* alapul. Nemcsak az embernek van haszna ebből a szövetkezésből, hanem az állatnak is.

A vad állatok mintha éreznék azt, hogy az emberrel való kapcsolatukból csak haszon származhatik. Télen az emberi lakóhelyek köré húzódnak és rendszeresen jól is járnak. Sok helyen rendszeresen etetik télen a vadállatokat. A hasznos madarak etetése nálunk is mind jobban kezd terjedni. Magyarországon nemrégiben miniszteri rendelet tette kötelezővé a vadállatok téli etetését. Sőt a rendelet körültekintő gondossággal és szakértelemmel részletezi, hogy mimódon lehet etetni a különféle vadakat?

A „*hasznos szövetés*“ áldásait élvező házi állatokról jussanak tehát eszünkbe az éhez vadállatok és madarak s juttassunk azoknak valamit a nehéz, téli időben.

Kettőn áll a vásár . . .

— Válasz érkezett „A csizma” című cikkünkre. —

Lapunk november hó 9-én megjelent 45. számában „A csizma” címen cikket közöltünk. A cikkben rámutattunk arra, hogy a háboru előtt 1 mázsa buza árából 1 pár férfi csizmát lehetett venni, most pedig két mázsa buza árával alig lehet 1 pár férfi csizmát vásárolni. Felvetettük a cikkben a kérdést, hogy vajjon nem lehetne-e ezen segíteni megfelelő szervezkedéssel?

Cikkünkre sokáig nem kaptunk feleletet. Közelebbről azonban két nagyon érdekes levelet küldöttek be e tárgyban szerkesztőségünkbe.

A két levél csaknem teljesen egyforma véleménnyel van e dologról — s megvalljuk bennünket ez a vélemény kissé meglepett. A levelek írói ugyanis a hibát nem az *eludókban*, hanem a *vevőkben* látják. Azt állítják, hogy a vevők igényei megváltoztak és a régi fajta, olcsó, de jó minőségű vikszos csizmát senki sem viseli, hanem mindenkinek parádésabb bokszt, sőt sevró csizma kell. A leveleket — érdekességünkön fogva — az alábbiakban ismertetjük.

Az egyik levél aláírása: „Háromszéki kis üzem-kereskedő”. Ebben a következőket olvashatjuk: Háromszéken békeidőben az ember vehetett egy mázsa buza árával egy pár csizmát. Most is vehet! A békebeli 8 forintos csizmát ma is megveheti 800 lejért. Ezért a pénzért cserzett hörből készült csizmát kaphat. (Szerkesztő megjegyzése: Ma igaz nem

adnak 800 lej 1 mázsa buzáért, de talán javulni fognak a gabonaárak!) A talp ára sem drágább mint békében. A 2 forint 20 krajcáros (4 korona 40 filléres) talpat is felverik ma a csizmadiák 180—190 lejért.

A levél írója a továbbiakban rámutat arra, hogy békében mindenkinek jó volt *zsirosbörből* készült csizma. Ilyen csizmát ma is lehet venni 7—800 lejért. De most mindenkinek bokszt csizma kell! Ennek az ára 1 ezer 200 — 1 ezer 400 lej páronként. Végül nagyon érdekesen fejtegeti a levél írója, hogy a murkabérek és nyers anyag megdrágulása miatt a kisiparosnak nincs annyi haszna a *drág* csizmán, mint régente az *olcsó* csizmán volt.

A második levél írója sem nevezi magát. „Ki az oka?” címen érdekesen szól hozzá a kérdéshez. A levél aláírása: „Egébörriparos”. A levél gondolatmenete a következő. Írója előrebocsátja, hogy 30 éve foglalkozik bórkereskedéssel, annak minden ágát ismeri. Megállapítja, hogy a háboru után bekövetkezett *pénzbőség idején a közönség lemondott a kis tímár által cserzett olcsó és jó portékáról*. Mindenki a drága bolti árut vásárolja, sőt abban is nagyon elkényesedtek a vevők, csak a külföldit szeretik. Így a cipészek és csizmadiák a legdrágább minőségű bokszt-börből készítik a cipőt és csizmát, hogy a közönség kényes igényeit mindenképpen kielégíthessék és hogy a nagy versenyben megállhassák helyüket.

Ez a levélíró rámutat arra is, hogy a hiba másrésről a kormányt terheli, mert nem köt a külfölddel olyan gazdasági szerződést, hogy a gazdák jó áron tudják értékesíteni terményeiket. Ha jó ára volna a buzának, mindjárt könnyebb volna még drága csizmát is vásárolni. Végül hibáztatja a kormány fuvar és gazdasági politikáját. Ezeknek is nagy része van abban, hogy az ipari nyerstermények ára aránytalanul magasra emelkedett.

Magunk részéről örömmel üdvözljük a levelek íróit helyes és szakszerű hozzászólásukért. A vitát azonban még nem tartjuk ezzel lezártnak, várjuk a további hozzászólásokat.

Egyet azonban már most megállapítha-

tunk. A hozzászólások lényegesebb pontjai összefüggnek az ősi viselet kérdésével. Sokszor rámutattunk arra, hogy az ősi viselet nemcsak tartósabb és szebb a városi cifra ruháknál — hanem olcsóbb is. A beküldött két levél a csizma tekintetében fényesen igazolja állításunk helyességét.

Önként felvetődik a kérdés, hogyan áll a dolog a többi ruházati cikkeknel? Jó lesz ezt is vizsgálat tárgyává tenni, mert a csizma árának megbeszélésével nem merítettük ki a ruházatkodás összes anyagi kérdéseit. Sőt visszaérkezve az ősi ruházat dolgához, jó lesz ha olvasóink tovább foglalkoznak ezzel a kérdéssel.

Várjuk a további feleleteket!

KÜLFÖLD

Játék a leszereléssel. Jó tiz esztendeje próbálkoznak a békeszerződésnek az általános leszerelést elrendelő határozatai végrehajtásával. Gyűlés gyűlést követ, gyönyörű szónoklatok hangzanak el a világbékéről, az eredmény azonban mindig hogy minden állam növeli a hadiköltségvetését s ebből következőleg haderejét és hadi felszerelését. A tengeri leszerelés kérdése — amit e hónapban fognak tárgyalni az érdekelt hatalmak, kezdetben komolynak ígérkezett, vagyis olyannak, hogy megoldásával remélhették a népek sulyos adóterheik megkönnyítését. Ma már előre lehet látni, hogy ez a tárgyalás sem fog komoly eredménnyel jární. Nemesak a többször említett olasz-francia ellentét miatt, hanem azért is, mert a francia álláspont szerint a leszerelés kérdését nem csak a tengeri, hanem minden fajta hadereje nézve együttesen kell megoldani, már pedig ez a lehetetlenséggel határos. Így gyűlés lesz megint, sok szép szónoklattal,

de eredmény vajmi kevés. Azért is, mert már az indítványt tevő Amerika is kijelentette, hogy a tengeralattjárók megszüntetéséhez nem ragaszkodik.

Szabadság-mozgalmak Indiában. Az angol kormány megadta Egyiptomnak állami függetlenségét, de minden tekintetben biztosította az angol érdekeket Egyiptom és a szuezi csatornára nézve, amelyen keresztül a legrövidebb ut vezet a Kelet tündérországaiba: Indiába. Az indusok a hirneves Gandhi vezetésével már régóta törekednek India függetlenségének visszaszerzésére s ez a törekvés oly erős lett, hogy már a konzervatív angol kormány foglalkozott az indiai autonómia megszervezésének gondolatával, a munkáskormány pedig Ausztráliához, Délafrikához és Kanadához hasonló alkotmánnyal bíró független, de angol fenhatóság alatt álló birodalomká akarják szervezni Indiát. Az indusoknak azonban ez kevés. Alkotmányozó gyűlésükben nagy többséggel kimondották, hogy teljes önállóságot akarnak, minden kapcsolat nélkül Angliával s e céljuk elérésére minden esz-

köz fel fognak használni. Nem fegyvert, ezt tiltja vallásuk, hanem a passzív ellenállást s ezen kívül az angol ipartermények teljes kizárását, ami a mai nagy munkanélküliségben talán a leg-súlyosabban bántja Angliát. Felébredt a függetlenség vágya az India közelében fekvő nagy fűszerszigeteken is, amelyek Hollandia gyarmatai s gazdagságának főforrása. Az egész világban mozog tehát a szabadság, a függetlenség vágya s ha megvalósulását ideig-óráig vissza is lehet szorítani, a diadal napja bizonyosan el fog érkezni.

Horthy Miklós magyar kormányzó újévi beszéde. Horthy Miklós kormányzó újév napján fogadta a diplomáciai testületet, amelynek nevében Orsenigo Cesare pápai nuncius, a diplomáciai kar legidősebb tagja üdvözölte a kormányzót, kifejtve, hogy a magyar nemzet az utóbbi években barátok szerzésére törekedett és ez az igyekezete sikerrel is járt, mert új és értékes baráti kapcsolatokat tudott kiépíteni. Tudva, hogy mindaz, ami az államokat egyesíti és összeköti, egyuttal boldogulásukat is előmozdítja, szí-

ből kívánja, hogy Magyarország és a többi nemzetek közötti megértés a jövő évben még jobban megerősödjék. Horthy kormányzó megköszönte a szerezecskivánatokat és kiemelte, különösen jólesett neki, hogy Orsenigo a magyar törekvésekről ilyen rokonszenvesen nyilatkozott. A lezárult év a munka új korszakát jelenti. Az ország újjáépítése Magyarország anyagi erőforrásait a legteljesebb mértékben kimeríti, ennek ellenére a munkát folytatni fogják és reméli, hogy a külföldön is megértésre találunk, ha a nemzetek felismerik annak szükségességét, hogy kölcsönös érdekeiket igazságos és méltányos módon össze kell egyeztetniök. Az európai államokban tapasztalható súlyos gazdasági válság nem engedi meg az államoknak, hogy egymásnak ártani kívánjanak, mivel ez mindenütt elszegényedésre vezetne, a szegénység pedig társadalmi bajokat szül. Miután az egész világon a tömörülés célzata ér-

vényesül, az európai államoknak is fel kell ismerni, hogy egymásra vannak utalva, amiért is elsősorban az együttműködés kérdésével kell foglalkozni. Bizom abban, — mondotta a kormányzó, — hogy nyugati kulturánknak lesz ereje a helyes utat megtalálni és a világ képeinek kialakulását szerezecskéen befolyásolni.

A szovjet durva népbiztos. A román kormány tiltakozó jegyzéket intézett a szovjethez a kínai-orosz háboru miatt s mert Románia és Szovjetország között nincs diplomáciai viszony, a francia nagykövetet kérte meg a jegyzék átadására. Litvinov népbiztos azonban nem vette át a jegyzéket s mikor a francia nagykövet mégis át akarta adni, hagyta, hogy a földre essék. Ennél nagyobb durvaságot alig követhetett el államférfi, mint Litvinov népbiztos Romániával szemben.

A szerb állapotok. A nagy horvát összeesküvésről újabb hír nincs. Legfeljebb az, hogy a letartóztatottak között van Madács is, a Radics-párt elnöke tehát Radics utóda. Ellenben a szerb sajtó azt igyekszik elhitetni, hogy az „összeesküvést” Magyarország vagy Olaszország koholta. Míg így igyeksenek zavart csinálni, a szerbek nagyon fegyverkeznek s óriás megrendeléseket tettek a francia és cseh hadiszergyárakban.

A keleti jóvátétel. Bethlen magyar miniszterelnök Valkó külügyminiszterrel és Wekerle pénzügyminiszterrel Hágába utazott a tárgyalásra. Az eredmény máig még ismeretlen, de van jelentősége annak, hogy a kérdést csupán gazdasági kérdésnek jelentették ki, tehát ki kapcsolták belőle a politikát. Ezért Henderson angol külügyminiszter, aki az elvándorolt magyarok birtokperében közvetít a román s a magyar kormány között, nem is fog részt venni a tárgyaláson.

* HIREK *

Nem szabad a neveket elferdíteni! A belügyminisztérium 19630. C. sz. alatt a következő rendeletet intézte a prefektusokhoz:

„Prefektus Ur! Az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsa 8446—929. sz. átiratával arról értesít, hogy az állami hivatalok, illetve az anyakönyvvezetők, önkaratukból kifolyólag megváltoztatják a hívek neveit, ami által az ősi név használatának szent jogát sérítik meg, egyben sok hátrányt és kellemetlenséget okoznak kiváltképpen magánjogi ügyekben, mint például az öröklés.

A fentieket közölve, kérjük, tegyék meg a szükséges intézkedéseket, hogy a községi hatóságok, kiváltképpen az anyakönyvi hivatalok, ne változtassák, illetve ne ferdítsék el az állampolgárok családi nevét, hanem vezessék be pontosan, úgy, ahogy a család használja, a téves bevezetéseket pedig javítsák ki. A miniszter helyett: *Caloianu* vezérigazgató.”

Felhívjuk tehát olvasóink figyelmét, hogy a sérelmes esetekben a fenti rendeletre való hivatkozással tiltakozzanak a hatóságoknál és kérjék a románosan irt család (vezeték) név kijavítását.

Hirek Miklós herceg lemondásáról. Liberális ujságok új táján hírt adtak arról, hogy Miklós herceg, a királyi kormányzótanács egyik tagja, le akar mondani tisztségéről. Hírszerint a herceg valóban ki akart válni a kormányzótanácsból, azonban anyjának, Mária királynénak befolyására megváltoztatta tervét és tovább is régens marad. Miklós herceget különben karácsonykor tábornokká és ellentengernaggyá nevezték ki.

Megváltozott az anyakönyvrendtartás. Január hó elsőjében életbelépett az új anyakönyvtörvény. Az anyakönyveket a primárok fogják vezetni. Születéseket három napon, halálozá-

okokat 24 órán belül kell bejelenteni. Az ez ellen vétőket súlyosan fogják büntetni.

Mezőmehesen román földművesek agyonütöttek egy magyar birtokost. A mezőmehesi románok nem nézték jó szemmel, hogy Kis Pál birtokos az agrárreform után megmaradt földjén gazdálkodást folytat. Azt szerették volna, hogy földjét adja el, vagy adja bérbe a község román lakosainak és menjen el a községből. Egy este a földéhes falusiak meglesték, amint tanyájáról hazafelé tartott és addig ütötték vadállati kegyetlenséggel, amíg összeesett. A szerencsétlen magyar birtokos hosszas és kínos szenvedés után belehalt sebeibe.

Borzalmas tűzvész egy angoliai moziban. Anglia egyik városának mozgószínházában gyermekelődás közben tűz keletkezett. A lángok a gépházból csaptak ki és egy pillanat alatt lángbaborították a nézőteret. A mozi tele volt gyermekekkel és a tüzoltók halálmegvető bátorsággal láttak a gyermekek mentéséhez. A vad tolongásban azonban a mentés teljesen lehetetlen volt. 75 gyermek meghalt, 200 sebesültet pedig kórházba szállítottak.

Mussolini kevesli az újszülöttek számát! Egy elterjedt olasz újságban feltűnést keltő cikk jelent meg. A cikk írója adatokkal bizonyította, milyen nagy mértékben csökkent Olaszországban a múlt évben a gyermekszületések száma. A születések már harmadik éve állandóan csökkennek, ami beláthatatlan veszedelmet jelent. A cikk, amely Mussolini sugalmazására jelent meg, az egész olasz sajtóban visszhangot keltett. A lapok a legkülönbözőbb javaslatokkal állanak elő és a születések számát részben újabb

adókönnyítésekkel, vagy az agglényadó emelésével, részben pedig a gyermekdus családok hathatós anyagi támogatásával gondolják fokozhatónak.

Adomány. Kis János gazdatiszt Drágról szegények számára 200 lejt fizetett be kiadóhivatalunkba. Ezen összeget egy szegény rokkantnak adtuk át. A nemes adakozónak ezton is köszönetünket fejezzük ki.

Tolvaj adóhivatali főnök. A nagyszabeni adóhivatal egyik főnökjéről 370 ezer lejt készpénzt loptak el. A rendőrség a lopás gyanúja miatt letartóztatta Binda adóhivatali tisztviselőt. Most azonban kiderült, hogy Binda a meghurcoltatás teljeseen ártatlanul érte és hogy a betöréshez semmi köze sincsen. Az igazi tettes Coman adóhivatali főnök, aki egy év leforgása alatt körülbelül 400 ezer lejt sikkasztott és az elloptott pénzek pótlására eszelte ki a betörési komédiát, amelyet maga végre is hajtott. Úzelmel azonban napvilágra kerültek és letartóztatták.

Népszámlálás. A nemzetközi statisztikai hivatal felszólítására jövő évben népszámlálást rendeznek Romániában. A kormány a népszámlálásra megtette az előkészületeket, a költségekre 103 millió lejt irányoztak elő.

Jószívű olvasóinkhoz! Varga István háromszék megyei születésű volt rendőr, aki hét gyermek apja s 11 év óta teljesen munkaképtelen, kéri azon jószívű emberek támogatását, akik az ő helyzetén segíteni tudnak, hogy bármily csekély adományokkal is tegyék könnyebbé szomorú s nehéz életét s legyenek támogatói egy megrokkant testvérüknek. Az adományokat kiadóhivatalunk továbbítja részére.

Kiesett a vonatból. Halálos kimenetelű szerencsétlenség történt Szatmármegyében, a gilváci vasútállomáson. Vajda János negyvenhétéves földműves a vonaton igyekezett haza. Az esti órákban a vonat, amelyben Vajda utazott, a gilváci vasútállomáson 10 percig állott. Vajda felhasználta az alkalmat és az állomáson levő kútból vizet akart inni. Közben a vonat elindult és Vajda a mozgó vonatra felugrott. Ugrás közben Vajda elvesztette az egyensúlyt és leesett. Azonban olyan szerencsétlenül esett le, hogy több bordája betört. A vonat azonnal megállott és az utasok feltették a vonatra a súlyosan megsérült embert, aki utközben meghalt.

Nagy járvány Kálnokon. Kálnok községben már három hónapja súlyos vörheny és torokgyík járvány van. Az áldozatok száma eddig hét, de nincs a községben egyetlen ház sem, ahol könnyebb, vagy súlyosabb beteg ne volna. Orvosi segélyben alig részesülnek ezek a szerencsétlenek, gyógyszert nem kapnak, pénzük nincs és nem egy helyen a kenyérkereső családok együtt fekszik négy-öt gyermekével. Egy szerencsétlen özvegyasszonynak, Bálint Gábornénak hat gyermeke fekszik egyszerre vörhenyben, akiket nem tud gyógykezelteni.

Friss körte decemberben. Nagyszabonban a Talmács-utca 127. számú ház udvarán érdekes körtefa áll. A fa augusztusban gazdagon teremti. Ugyanakkor pedig tele volt virágokkal. Az augusztusi virágokból a hosszú óz folyamán gyümölcsök fejlődtek és bár teljesen nem értek meg, de élvezhetőek voltak.

Gazdák, szervezkedjétek!

Adomány. Nagy Kollektor Mihály bogdándi előfizetők Népkönyvtár akciónk javára 200 lej adományt küldött be. A nemes adományért ez uton mondunk köszönetet.

Agyonlőtték Avas rablóvezérel. Vasile Petrisor avasfelsőfalusi legényt, a leghiresebb avasi rablóbanda vezérét, karácsony éjjelén a csendőrök agyonlőtték. A rabló a karácsonyt szeretőjénél akarta eltölteni. A csendőrök meglesték és menekülés közben lelőtték. Petrisor rabolta ki annak idején fényes nappal a bikszádi fatermelő központ pénztárát.

Négyes ikreket szült egy magyar gazda felesége. Pók István besenyőteleki gazda 26 éves felesége négyes ikreket szült, akik közül három fiu, egy pedig kisleány volt. Az újszülöttek nem voltak eléggé kifejlődve és így rövid idő alatt mind a négy meghalt. Az anya teljesen egészséges.

A világ legdrágább tehene. Amerikában egy kiválóan tejelő tehenet 120 ezer dollárért adtak el. Ez az összeg 19 millió lejnek felel meg. A tehen évente 14 ezer liter tejet ad, vagyis naponta átlag 47 litert.

Körjegyzőknek, ügyvédeknek és a közönségnek hatósági eljárásoknál elsőrangú szolgálatot tesz a Fehér: Colectiune de formulare (Jogi iratmintatár). A hatóságokhoz, bíróságokhoz, pénzügyhöz, telekkönyvhöz stb. hivatalos beadványok, keresetek, felelkezések, szerződések, végrendeletek stb. stb. minták román nyelven. Ára 300 lej. Vidékre portóval a pénz előzetes beküldése mellett 310 lej. *Minnerva könyvkereskedés Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 1. sz.*

Művelődés: mozaikok

EGY ALDOZATKESZ SZÉKELY EMBER ÜNNEPLESE.

Az elmúlt nyáron nagy tűzvész által sújtott Szenttamás népe dec. 21-én tartotta szokott évi bucsuját Szent Tamás apostol tiszteletére. A nap ünnepi jelentősége messzire kiemelkedett a renies bucsunapok sorából, mert ugyanakkor ünnepelték a pápa 50 éves papi jubileumát, szép templomuk 150 éves fennállását és a 76 éves Balogh Ignác bácsi áldozatkészsegeiből a 150 éves tornyot ékesítő óra felszentelését. Az ünnepi misét a falu szülötte, Bíró Ferenc madéfalvi plébános vezegte a felsíki papság segédletével, mely alatt a falu fuvós zenekara és énekkara járult hozzá az ünnepi hangulat emeléséhez. A község és a környék népe zsufolásig megtöltötte a templomot.

A tartalmas ünnepi szónoklat és szent mise végeztével Bálint Vilmos helybeli plébános lépett a szószékre és meghatótt szavakban mondott köszönetet Balogh Ignác bácsinak, hogy sok fáradsága és 70 ezer lejt meghaladó költsége árán fölszerelt órával a 150 éves tornyot megkoronázta és befejezte és ezáltal lehetővé tette, hogy a 10-edik bucsut, a 150 éves templom jubileumát emlékezetes és méltó módon ünnepelhesse meg Szenttamás népe. Balogh bácsi nemes áldozatkészségének szép jutalma Majláth püspök urnak megleghangu elismerő levele. Örömenek ad kifejezést az ősz főpásztor, hogy Balogh bácsi a tűzvész által sújtott Szenttamás templomának óráát ajándékozott, amely az idő mulandóságát hirdeti, de egyben Balogh bácsi áldozatkészségének el nem múló emléke lesz. Az óra felszentelése kedves kis ünnepély keretében folyt le.

Elismerés illeti a helyeli fuvós zenekart és énekkart sikerült szereplésükért. Egy székely gazda saját alkalmi versével üdvözölte Balogh bácsit, majd egyik unokája szavaltta el ügyesen Mael Ferencnek ezen alkalomra írt szép költeményét, melyet a Múltató rovatunkban közlünk. A felszentelést végző Bíró Ferenc

madéfalvi plébános közvetlen szakkal ecsetelte Balogh bácsi nemes tettét. Egy hosszú élet bősületes munkájával elérte azt, hogy nyolc gyermekét tisztességgel sen bocsáthatta ki a szülői házból. Balogh bácsi azonban még ekkor sem pihent, hanem dolgozott tovább korát meghaladó kitartással. Mikor látta, hogy munkáját Isten áldása kisíri, belenyúlt zsebébe és megtakarított pénzéből fölszerelte ezt az órát, ezzel az ősi székely áldozatkészseggel példát adott nekünk arról, hogy hogyan tehetjük értékes életünket a közre nézve is. Ebéd a helybeli plébános látta vendégül Balogh bácsit három fiával együtt, ahol a felsíki papság körében további kedves ünneplésben volt része. Este az egyházközség színházában díszelőadás rendezett az ünnepelt tiszteletére Szenttamás fáradhatatlan papja aki hívei hitéletének és művelődésének erősítésére és fejlesztésére minden alkalmat felhasznál. Félézernél több ember szorongott a teremben és gyönyörködve nézte végig kis Szent Teréz ismerősodatételének előadását. Bálint Vilmos plébános bevezető beszédében lelkesítő szavakkal állította példaként az ünneplő község, a község, a székelység, a egész magyarság elé Balogh bácsit, aki figyelemmel hallgat meg és szeretettel olvas el minden őseinkre vonatkozó története, kegyelettel őrizi a régi írásokat és tárgyakat, a háború alatt megvédte a templom 400 éves harangját a szétzúzástól. De példáj nemesak arra tanít meg, hogy a őseinktől ránk maradt értékek kincseket hogyan kell szeretettel és tisztelettel megőrizni, hanem megmutatta azt is, hogy hogyan lehet és keli is azokat őseinkhez méltó módon gyarapítani, gazdagítani és unokáinkra hátra hagyni.

Tüdőbeteg kérjenek ismertetőfüzetet az Oláh Károly plébánosur által feltalált kiváló hatású Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Díjmentesen küld az egyedülkészítő *Osváth Gyógyszertár Târgu-Mures-Marosvásárhely.*

IFJUSÁG

APÁM LEVELE.

Irta: Sarka Lajos

*Óreg betűk, tespedt vonások:
Igaz szeretet-vallomások!*

*Apám a lelkét ideküldi
mind, mind; szíve nem hidegül ki.*

*Robotos, szegény munkás-ember,
élete gond viharos tenger.*

*Én vagyok előtte a sziget,
nálam tart célt, reményt, hitet.*

*Bár köztünk most a távol lebeg,
de az apám elér engemet.*

*Találkozunk könnyben, melegen.
mert az apámat én szeretem.*

Magyarország a kereszténység védője.

Előző történelmi közleményeinkben ismertettük Árpád utódainak, majd a vegyes házból származó királyoknak uralkodását. Utoljára Zsigmond király hosszú országlását méltattuk. Ennek legfontosabb eseményei voltak a törökkel vívott harcok. A törökök ekkor már Ázsiából átjöttek Európába és óriási veszedelmet jelentettek a kereszténységre nézve.

Első sorban Magyarországot akarták elseperni hóditó utjukból. A következő cikkben azokról a hősi harcokról lesz szó, amiket a magyarság Hunyadi János vezetése alatt a törökök ellen vívott.

Zsigmond halála után a magyar nemzet megint pártokra szakadt és újra megindult a küzdelem amiatt, hogy ki legyen a király. Pedig nagy szükség lett volna az országban egyetértésre, mert a törökök már az ország déli határán állottak és készülődtek Európa meghódítására. Szerencsére ebben az időben olyan ember tűnt fel Magyarországon, aki szembe mert szállni a vitéz török néppel. Ez Hunyadi János volt. Erdélyi nemes családból származott.

Atyja is kiváló katona volt, aki vitézsége jutalmául Zsigmond királytól a magyar nemesiséget és Hunyad várát kapta.

Hunyadi János hazafias és keresztény szellemben nevelkedett. Csakhamar kitűnt, hogy a vitézségben méltó fia édesatyjának. Fényes hadipályáját még azokban a harcokban kezdte, melyeket Zsigmond vívott a törökök ellen. Erdemeiért mindig magasabb állásba emelkedett s végül Erdély vajdájává lett. Alig foglalta el ezt a méltóságot, egy török vezér nagy sereggel rontott Erdélybe. Nagyszombennél került szembe Hunyadi a törökkel. A kémek azt a hírt hozták a magyar táborba, hogy a török vezér mindenáron Hunyadit akarja élve vagy halva kézrekeríteni, Magyarországot legjobb hadvezérével akarja megfosztani. Ki is adta katonáinak a parancsot, hogy Hunyadit kell elfogni, akkor biztos a győzelmük. Megismertette velük ruháját, lovát, fegyverzetét. Erre a hírről Hunyadi egyik vitéze, Kemény Simon nem nyugodott addig, míg Hunyadi vele ruhát, lovát, fegyverzetet nem cserélt. Ötszáz válogatott vitézzel foglalt állást az egyik szárnyon. A hadicsel sikerült. A törökök csakugyan erre a szárnyra vetették magukat. Kemény Simon és csapata hősi halálukkal váltották meg a nagy Hunyadi életét, melyre a hazának oly nagy szüksége volt. Ez-

alatt pedig Hunyadi János oldalba támadta a török sereget és nagy diadalt aratott.

A török szultán maga tudott belenyugodni ebbe a vereségbe. Még a nagyszombeni harc évében egy másik hadsereget küldött Erdélybe. Hunyadi a Vaskapu-szorosnál újabb győzelemmel utját állta a töröknek.

A győzelmek hírére örömmel fogadták Európa keresztény népei, akik félték a pogány törökök előnyomulásától. Hunyadi mindenütt híresztelték és arra ösztökélték, hogy most már támadja meg a törököt. Szerbián vonult át a magyar sereg. Mindenütt győzelmesen verte meg Hunyadi az elője került török csapatokat. Ot teljes hónapig tartott ez a hadjárata. Ezért hosszú hadjáratnak is nevezik. A beköszöntött tél zordosága miatt abba kellett hagyni a további előnyomulást. Hunyadi nagy hadi zsákmánnyal vezette vissza seregét.

Most már a pápa is azon fáradozott, hogy a keresztény fejedelmek szövetkezzenek és segítsék meg a magyarokat a török hatalom letörésében. A készülődés hírére a török szultán az általa küldött I. Ulászló magyar királyhoz és békét kért tőle. Felajánlotta, hogy visszaadja az aldunai melléktartományokat és a dunai várakat s ezenfelül a török foglyokért nagy váltságdíjat fizet. Fényes ajánlat volt ez, melyet a magyar király el is fogadott, mert a külföldi segítség is késett. Szegeden kötötték meg tíz évre a békét, melynek megtartására Ulászló is megesküdött.

Ulászló a szegedi békét csakhamar megbánta. Mikor a pápa követe a pogánynak tett esküje alól felmentette, a háború folytatására határozta el magát. Ulászló és Hunyadi a külföldi segítség reményében el is indultak csapatokkal. A segítség azonban elmaradt, pedig a magyar sereg már a Fekete-tenger vidékéig nyomult előre. Várna alatt vették észre, hogy a hátuk mögött áll a szultán hatalmas serege, mely mindenütt nyomon követte a magyarokat. A Fekete-tenger és annak moosaras partvidéke utját állta Hunyadi seregének. Előre tehát nem mohetett. S mint-hogy a visszavonulásban a török had gátolta, sőt halálra kellett szánnia magát. A harc hevében Ulászló király hősi halált halt a török katonák póznára tüzlék levágott fejét. És a magyarokat annyira megrémítette, hogy Hunyadi is nem sikerült most már visszavonulni. Aki csak tehetett, futva menekült. Maga Hunyadi is csak nagynehéz tudott

megmenekülni s hazatérni.

A várnai csata után Ulászló elődjének, Albert királynak kis fiát ismerték el a magyarok törvényes királyuknak. A királyi hatalmat azonban a gyermek László még nem gyakorolhatta. Ezért a király kiskorúságának idejére Hunyadi Jánost megválasztották az ország kormányzójává.

A főurak egyike-másika nem szívesen látta Hunyadi kezében a főhatalmat. Saját fegyveres csapataikkal nem is támogatták a kormányzót, pedig kötelességük lett volna. A nemesi osztály sem fogta fel lelkiismeretesen honvédelmi kötelességét. Hunyadinak pedig megbízható hadseregre volt szüksége, mert a várnai vereséget meg akarta torolni. Ezért zsoldos gyalogos hadat toborzott. E zsoldos hadsereg tartásának költségeit eleinté a sajátjából fedezte. Később az országgyűlés szavazott meg erre a célra megfelelő összeget. A zsoldos hadat Rigómezőnél (Szerbiában) próbálta ki Hunyadi a törökök ellen.

Nemsokára az a hír jött keletről, hogy a törökök új szultánja, a harcias II. Mohamed az egész keresztény világ meghódítására készülődik. Nemsokára már arról szólt a hír, hogy hatalmas sereggel, temérdek ágyúval és dunai hadihajókkal úthán van Nándorfehérvár ellen. Mindenki tudta, ha ezt a várat a török elfoglalja, nyitva előtte az ut a magyar Alföldre. A király rosszlelkű tanácsadójával, Cillei Ulrikkal együtt Bécsbe menekült a veszedelem elől. Hunyadi Jánosra maradt ismét az ország védelme. Kapisztrán János szerzetes lelkes támogatásával sikerült sereget gyűjtenie, mellyel aztán elindult Nándorfehérvár védelmére. Először a mit sem sejtő török hadat támadta meg, hogy utat nyisson a Dunán, s hogy átkelhesen azon seregével. Ez fényesen sikerült. A magyar sereg egyik fele fölvonult a várba, a másik fele pedig a vár alatt ütött tábor. A leghevesebb küzdelem indult meg a várért a magyarok és a törökök között. Már ugy látszott, hogy az ellenségnek kedvez a szerencse. Egy török vitéz éppen fel akarta tűzni a fálholdas török zászlót a várfalára, mikor hirtelen ott termett Dugovics Titusz, Hunyadi egyik bátor katonája s a törököt zászlóstul magával rántotta a mélységbe, ahol maga Dugovics is halálát lelte. A harc további hevében Hunyadi lelkes buzdítása és vezetése mellett mindjobban a magyarok kerültek felül. Végre a törökök nagy veszte-

reggel kénytelenek voltak visszavonulni. Maga a szultán is megsebesült.

Hunyadi János nemcsak Magyarországot, hanem az egész keresztény Európát mentette meg azzal, hogy föltartóztatta utjában a világ meghódítására induló II. Mohamed szultánt. Ezt a keresztény egyház feje, a római pápa is elismerte, amikor Hunyadi győzelmének emlékére világszerte elrendelte a déli harangozást.

A nándorfehérvári csata után a szanaszét heverő holttestek megfertőzték a levegőt. A megromlott levegő szörnyű betegségnak, a pestisnek lett az okozója. Hunyadi táborában sokan pusztultak el ebben a betegségben. Maga a vezér is ennek a járványnak lett az áldozota.

Hunyadi Jánosban a magyar nemzet egyik legnagyobb fia szállott sirba. A saját erejével küzdötte fel magát a legmagasabb polcra. Első hadvezére s hat évig kormányzója volt Magyarországnak. Mindig hazájáért állt a magyar nemzet, de az egész keresztény világ tisztelete övezi emlékét.

Hunyadi ellenségei a kiváló férfiú halála után sem nyugodtak. Derék fiait, Lászlón és Mátyáson töltötték bosszújukat. Az idősebb fiút, Lászlót a király hozzájárulásával Budán, a Szent György-téren le is fejezték. Mátyást pedig a magyar nép haragja elől menekülő király és hívei mint foglyot Prágába vitték. V. László itt nemsokára meghalt.

A széphanjú veréb.

Egy kis veréb hangos csiesergéssel ébresztette fel egy reggelen a verébfamiliát. A verébapá bosszusan szól:

— Semmirevaló kölyök! Mekkora lármát csap, aludni sem hagyja az embert!

Az anyja védelmezte fiókáját:

— Ejnye már apóka, hogy csapna lármát! Nem hallod milyen csodaszépen dalol ez a mi gyerekünkt? Mintha csupa ezüst csengettyű lenne a torkában. Akár énektanárnak is elmehtene.

A kis veréb hallotta ezt és igen a fejébe szállt a dicsőség. Először rászállt egy rózsabokorra, annak dalolt szép kis dalocskákat dialalról, dicsőségről. A rózsza lehajtotta a fejét, egy hallgatta. De hallgatták a violák, szegfü-

vek, mályvák is a kis verebet és amikor elhallgatott, azt mondták:

— Jaj de szép volt, énekelj még nekünk!

De a kis veréb gögösen rázta meg szárnyait:

— Hogyne, nektek elég volt. Most elrepülök az erdőbe, ott megtanítom a rigót, meg a többi erdei madarat is olyan szépen dalolni, ahogy én tudok.

Szárnyra is kelt, meg sem is állt a nagy erdőig. Illedelmesen kopogtatott bagolybácsai ajtaján. Amikor az kidugta pápaszemes fejét, szépen elmondta neki, hogy azért jött ide az erdőbe, mert énekiskolát akar nyitni. Meg akarja tanítani az erdei madarakat szépen énekelni.

— Szólj csak a szarkának fiam, hogy mit akarsz, — felelt jóságosan bagolybácsi — és ott, az erdő tulsó szélén van az a nagy fa, ott összegyűjtheted a madarakat. Az elég messze is van ide, nem fogom hallani. Nekem pedig hagyj békét, mert késő van, a nap is felkelt már, aludni akarok.

Nosza volt nagy találgatás a madarak között. Ki lehet az énektanár, honnan jött? Vajjon szépen énekel?

És gyűltek, egyre gyűltek, mert a szarka minden fán elcsörögte a nagy ujságot.

A kis veréb egy szomszédos fáról hallgatta, figyelte. Mikor mind együtt voltak, felszállt ő is a fa legmagasabb ágára. Néma csend lett, mindenki elhallgatott. Egy csacska szajkó ennyit szól:

— Olyan mintha veréb volna...

De a többiek lepisszezték. — Hallgass! — A fülemüle is hasonlít a veréphez, mégis a legszobban dalol közöttünk.

A nagy csöndben félénken szólalt meg a kis veréb.

— Azért jöttem, hogy megtanítsalak beneteket énekelni, mert olyan szépen mint én, senki sem tud. Hallgassatok tehát reám.

A madarak hallgatták egy darabig csodálkozva, aztán türelmetlenek lettek, végül hangos kacagásba kezdtek.

— Hiszen ez egy közönséges veréb! Ez akar minket tanítani? — És egymásután elrepültek a fáról. Utolsónak a szarka kelt szárnyra, de előbb nagyot koppantott a veréb fejére

— Tartsd bolonddá az öreg apádat! — És elszállt ő is.

A kis veréb ott maradt egyedül nagy szégyenében, keserűségében. Hazamenni restelt, ott buslakodott estig a nagy tölgyfán. A sötétben aztán hazarepült. Senkinek sem szólt kudarcáról, hanem csöndesen besuriant a fészekbe. Reggel ő is kiröppent a fészekből és félénken rászállt a rózsabokorra. Dalolni kezamikor aztán látta, hogy a virágok egymásután ébrednek gyönyörködve néznek reá, dala mind vidámabb lett, s boldog, hálaadó csicsergéssel köszönte meg a jó Istennek, hogy ilyen szép kis kertet teremtett, ahol őt, — dacára gögös viselkedésének és elpártolásának — mégis szeretik és figyelnek reá.

Egy árvácska így sóhajtott:

— Még sohasem énekelt ilyen szépen!

A rózsza komolyan felelte:

— Azért, mert a szíve közepéből dalol, mert imádkozik.

Mondjam tovább, ne modjam?... Bizony a szép hangu kicsi veréb soha többé nem kiánkozott el a virágokertből.

Csürös Emília.

Félelem oknékül.

Elfogyott a pénzem. Üres zsebbel járkáltam Kolorado állam Denver nevű városában. Sehol sem kaptam munkát. Megpróbáltam mindenütt és vállalkoztam mindenre. Minden ajtón bekopogtattam és mindenütt azt felelték:

— Nincs szükségünk magáral

Végül egy állatsereglet tulajdonosával találkoztam, aki sorra járta Amerika keleti felének kisebb városait. Éppen egy mindenre vállalkozó emberre volt szüksége. Megfelelőnek talált, mert kiolvasta a szemcimből, hogy gyötör az éhség. El kellett fogadnom az ajánlatát, mert más választásom nem volt.

Amit azonban tőlem kívánt a szerencsétlen, az még Amerikában is tulsok volt. Azt kívánta, hogy bujjak egy tigris bőrébe és menjek be egy igazi eleven oroszlán ketrecébe. A tigrise elpusztult, ő azonban hirdette és azért be is kell mutatnia minden áron egy tigrist is.

Az alávaló hazudott nekem, mikor azt mondta, hogy az oroszlán öreg, buta s fél szemére vak. Még azt ismondta, hogy jól tápláltak, hogy rám sem fog nézni.

Nem igen éreztem hajlandóságot a tigris szerepre; sokáig huzódoztam, de végül még is beleegyeztem hogy egy dollár ellenében bem menjek az oroszlánhoz.

Meg is tettem! Azóta tudom, hogy mi a borzalom.

Miután bevartak egy tigris bőrébe, bevezettek az oroszlán ketrecébe. A nézőtér zsúfolva volt és Denver népe tapsokkal fogadott, mint valami híres színészt. Én azonban éhes voltam és féltem.

Eleinte az oroszlán meg sem mozdult. Majd felemelte a fejét és mozgatni kezdte a farkát. Páratlanul nagy és gyönyörű példány volt. Végül felmelkedett és felém indult méltóságos léptekkel. Szemem egyszerre elhomályosult, kiáltani akartam, de nem tudtam, úgy tetszett, mint ha összeszorult volna a torkom. Egy hang nem sok, még annyit sem tudtam mondani.

Nem láttam semmit, de mindent jól hallottam. Hallottam, amint az istentelen szörnyeteg felém közeledett. Hallottam közeledő morgását, hallottam lépéseinek könnyed zaját, amint a ketrec deszkapadlóját megérintették és hallottam, amint verdeste csipőit farkával.

Mind közelebb és közelebb jött. Már mellettem volt! Éreztem, hogy rám teszi lábát. Reszkettem, mint a nyárfalevél. Már éreztem forró leheletét és — hallottam, mint sugta nekem:

— Az a gyalázatos tulajdonos neked is csak egy dollárt ad?

Magamhoz tértem.

Az oroszlán bőrében is egy fiatal ember volt bevarrva éppen úgy, mint én a tigris bőrébe,

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Egy lépés a magyarság anyagi megszervezéséhez.

Románia magyarsága anyagilag össze-törve, reményeiben, terveiben megtépászva él. Csoda-e hát ha kétkedéssel, közömbösséggel fogadja az életlehetőségei megjavítására irányuló legkomolyabban és legszebben kigondolt terveket is? E tervek közül első helyen áll ma az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alapításának gondolata. Én úgy éreztem első pillanattól kezdve, hogy ezt minden közöny és bizalmatlanság poklán át is meg kell valósítanunk. Lássuk miért? A mezőgazdaság jobb években 8—10%-os jövedelmet produkált. Természetes, hogy e mellett nem tudhatta fizetni a 26—36 %-os bankkamatokat. — Ez a jövedelmezőségi arányszám az idén — a terményárak zuhanása következtében — a semmi- és ráfizetések között botorkál. Feltétlenül találniok kellett a magyar pénzügyi köröknek egy olyan megoldási módot, mely a mezőgazdasággal foglalkozó közép és kisbirtokos osztályunkat a bukástól megmenti. Ez csupán a törlesztéses, hosszulejáratu kölcsön biztosításában volt feltalálható. *Olyan kölcsönökben, melynek kamatlába nem ingadozó s amely egy évben egyszer-kétszer esedékes csupán, egyelőre meghatározott kamat és törlesztés összegében.* Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet nem kizárólag azért alakul. Meg kell alakulnia azért is, hogy a *kisajátítási állampapírokat megmentse az elkalódástól.* A részvényjegyzések kisajátítási állampapírokkal is jegyezhetők, melyek 50 %-os értékben fogadtatnak el, mondja az alapítási tervezet. Vajjon spekulációt üz-e majd ezekkel a Földhitelintézet? Ki akarja-e használni az esetleges árfolyam emelkedéseket? Nem, mert *10 évig a részvényesek nevében kezeli, kik árfolyam emelkedése esetén bármikor visszavásárolhatják.*

Szembe kell itt e cikk keretében néznünk még két aggodalommal. Egyik, hogy a ma füle hegyéig eladósodott kis és középbirtokos osztályunkat 20 millió alaptőkéjű bankkal talpra lehet-e állítanunk? Hiszen, ha komoly számításokat végzünk, az az eredmény, hogy 20 millióból egyetlen megye fele, vagy harmad-

résének földhitel igényei sem elégíthetők ki. A választ erre a világon eddig ismert s minden földhitelintézetnél azonos különleges szervezet adja meg. A földhitelintézetnek nem mint hitelezők állanak szemben a gazdaközönsséggel, hanem mint közvetítők. A hitelt nem készpénzben, hanem záloglevelekben folyósítják. E zálogleveleknek tőzsdei árfolyamuk van és tulajdonképeni hitelező az, aki a zálogleveleket a tőzsdéken megvásárolja. Sőt a záloglevelek vásárlója is csak addig marad meg hitelezőnek, míg ezt magára nézve előnyösnek tartja, mert a megvásárolt zálogleveleket ismét, bármikor eladhatja a tőzsdén. *Minden földhitelintézet tehát olyan erős, amilyen élénk a tőzsdék vételkedve az ő zálogleveleivel szemben.* Ez bizalom kérdése és ahol a vezetők komolysága, a becslések lelkiismeretessége a törlesztések pontossága ellen nincs kifogás ott a nemzetközi tőke súlyos milliárdokat fektet bele egy 20 milliós alaptőkéjű földhitelintézet zálogleveleinek vásárlására is, vagyis a bank milliárdokat kölcsönözhet az arra rászoruló gazdaközönsségnek. Tudomásom van arról, hogy az alapítók számoltak ezzel és a zálogleveleket vásárló külföldi tőke máris biztosítva van.

A másik szintén naponként felmerülő vád és aggodalom, hogy miért nem törődnek a magyarság vezetői az iparos, a kereskedő és szellemi foglalkozást üzök osztályával és miért részesítenek egyetlen társadalmi réteget az olcsó kölcsön áldásaiban? Ez az állítás elsősorban is nem helytálló. A törlesztéses kölcsönöket igénybevevő gazdaközönsség igyekezni fog más pénzintézeteknél levő tartozásait a földhitelintézethez átvinni, tehát mindazok a tartozások, melyek más bankoknál vannak, fel fognak szabadulni s az így szabaddá váló tőkék az ipar és kereskedelem igényeit fokozottabb mértékben elégíthetik ki, ami mérséklőleg fog hatni az ipari és kereskedelmi bankok kamatlábjára is. Világos, hogy így — közvetett uton — az Erdélyi Magyar Földhitelintézet egyetemes és nem osztályérdekeket szolgál. Igaz a törvény szigorú rendelkezése értelmében csak me-

zőgazdasági ingatlannal rendelkezők lehetnek részvényesei, de hát lemondhat-e a magyarság egy ilyen bank számára biztosított összes törvényes előnyökről e miatt? Kockáztathatja-e a magyarság 80 %-ának ez új életlehetőségét csak azért, mert egyesek nem látják a speciális érdekképviselő mellett az egyetemességre háruló előnyöket? Ez szerintem megbocsáthatatlan könnyelműség lenne.

Az alakuló Erdélyi Magyar Földhitelintézetet átrúnta. Az első nagyobb magyar pénzügyi intézet, mely intézményesen biztosítja azt a szokásnál természetesebb alapelvet, hogy ami jövedelem származik az a földtől a gazdaközönöségétől jön és oda kell visszatérnie. Az alapítási terv 16. pontja e tekintetben így intézkedik: „Az alapítók kötelezik magukat, hogy a társaság megalkotandó alapszabályaiban megfelelően biztosítják az elérendő nyereség legalább 10 százaléknak mezőgazdasági kulturális célokra való fordítását.” Aki valaha Nagyszebenben járt és ismeri az Erdélyi Szász Gazdasági

Egyet gyönyörű munkálkodását, látta dolgozni vándortanárait, megtekintette gépcsarnokát, „Verkaufshalle“-ját (árucsarnok) s megkérdezte, hogy mindezek miből vannak, azt a választ kapta: „a Bodenkredit Anstalt által biztosított évi 10 % tiszta jövedelemből.” Ezt a mezőgazdasági kulturlehetőséget akarja népünk számára biztosítani az Erdélyi Magyar Földhitelintézet is.

És ezek után fel kell tennünk a komoly kérdést, lehet-e valaki ellenünk? Az állam törvényes előjogokat biztosít, a külföldi tőke kedvezően nyilatkozik, céljaink tiszták és becsületesek. Szabad-e kételkednie, haboznia, visszalépnie annak a közép és kisbirtokosoknak, melynek érdekében történik mindez? Meglehet, de saját bukásának lesz napszamosává és a jövő épületének alapkövei helyett sírfeliratokat farag. Várjuk a válaszokat az elhangzott toborzóra.

Dr. Nagy Endre.

IPARI ROVAT

A kolozsvári iparkamara felírta az építkezések megindulása érdekében.

Dr. Gál Zsigmond, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara választmányi tagja részletes javaslatot dolgozott ki az építkezések előmozdítása érdekében. A javaslat összehasonlítja Romániának és a külföldi államoknak az építkezések előmozdítása érdekében tett intézkedéseit s megállapítja, hogy az, amit nálunk ez irányban végeztek, a semminél is kevesebb, mert 10 év alatt nem épült annyi ház Romániában, amennyi a lakosság minimális szükségletét ki tudná elégíteni. Dr. Gál felsorolja az építkezés fellendülésének akadályait és azután a külföldi hosszabb lejáratú kölcsönök beáramlása ér-

dekében az adótörvény 24. szakaszának hatályon kívül helyezését, a városi ingatlanok megadózásának enyhítését, az építkezések előmozdításáról szóló törvény szó szerinti végrehajtását követelte.

Gál Zsigmond javaslatát az iparkamara elfogadta és részletesen letárgyalta.

A kamara magáévá tette a javaslatot, sőt a maga részéről is kiegészítette. Elsősorban az adótörvény 24. szakaszának hatályon kívül helyezésével foglalkozott. A felszólalók megállapították ugyan, hogy Madgearu pénzügyminiszter a parlament elé javaslatot terjesztett ennek a szakasznak a módosítása érdekében a javaslat azonban még mindig homályos s nem orvosolja a bajt. Az építkezéseket a többi más akadályon kívül az is megakadályozza, hogy a birói eljárás rendkívül

nehézkés és a bérlő és bérbeadó között felmerült nézeteltérések ügyében évekig elhúzódhatik a döntés. A szakosztály szükségesnek tartja ennek a rendszernek a kiküszöbölését is és egy olyan szervnek felállítását, amely választott bíróságok módjára gyorsan hozná meg a vitás ügyekben a döntést.

A kamara ezekkel a kiegészítésekkel terjeszti fel Gál Zsigmond javaslatát, de hogy a javaslatnak nagyobb fogamatja legyen, elvi hozzájárulás végett az ország összes iparkamaráinak megküldi és a nagyfontosságú kérdésre a kamarák szövetségének figyelmét is fel fogja hívni.

Az építőiparosok nagy reményeket fűznek a kolozsvári iparkamara mozgalmához, remélik, hogy tavaszra az építkezések nagy lendülettel fognak megindulni.

Legelőnyösebb biztosítási feltételeket a kolozsvári „Minerva” biztosítótársaság nyújt, a?

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A régi ösvények.

Az új esztendő kapuja előtt minden komolyan gondolkozó ember megrázkótt szívvel, komoly elmélyüléssel áll meg. Athaladunk a kapun, de hová, merre fog utunk vezetni? Öröme, vagy fájdalomra, reményeink beteljesüléséhez, vagy újabb és még keservesebb csalódásokhoz? De nemcsak a jövő kérdései foglalkoztatják lelkünket, hanem lelkünk nehezül eltelt éveinkkel szemben érzett felelősségünk öntudata is. Az esztendők elrohannak. Eltelik egyik esztendő a másik után. És mi lett belőlünk? Szép reményeinkből mennyi vált valóra? Terveink sokaságából hányat valósítottunk meg? A magabizáltságnak a pillanataiból születik meg az elhatározás, melylyel helyesebb, igazabb életfolytatás irányát próbáljuk megkeresni. Ma mindnyájan keressük azt az utat. Sokféle világ- és életfelfogás tanácsa, irányítása szól hozzánk, de annyi tanácsban, utmutatásban csalódtunk, hogy igazán nem is tudjuk, hogy mihez is tartzuk magunkat. Én azonban azt gondolom, hogy nem ártana éppen azért egészen elől kezdeni a dolgot. Hogy értem azt? Ugy, hogy annyi mindenféle újkori bölcsesség tanácsaiban csalódva, nem kellene-e megvizsgálnunk a helyes életfolytatásnak azon örökkévaló utmutatásait, melyekhez az emberiség legjobbjai évezredek óta igazodtak? Az évezredek tapasztalatai által megszentelt utmutatásoknak felsőleges összefoglalása elsősorban a tizparancsolat. Azért nem ártana életünk sok gondja, munkája között is egy-egy pillanatra megállani s gondolkozni, majd eszmécserelelni egymással, házunk népével afelett a kérdés felett, hogy Isten ezen örök parancsolatai mit mondanak ma, éppen nekünk, huszadik századbeli ugynevezett modern embereknek?

Lehet, hogy még ma is vannak, de eddigi keserves tapasztalataink folytán bizonyára sokkal kevesebben, akik gunyos vállvonagatással szólának így: Ugyan mi csoda ősdi beszéd. Nem érdekel minket a dolog. Ma mégis minden komoly ember ószintén érzi, hogy nem a gazdasági, nem a politikai krízis a legveszélyesebb baj, hanem az, hogy megrendültek azok az örök, erkölcsi alapok, melye-

ken egyesek és társadalmak élete nyugodott. Hiába ősdi, mégis változatlanul igaz az, amit a költő hirdetett.

Minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha elvész,
Róma ledől s rabigába görnyed.

Az egész emberiség, a mi népünk is, súlyos erkölcsi válság próbáltatása alatt vívódik. A családi hajlékok tisztasága megromlott, a gyermekek fegyelmezettsége meglazult, a közéleti tisztesség megingott. Az emberi szolidaritás, összetartás érzése ellanyhult, ha ki nem veszett egészen. Kétkedés, gyűlölet lett az úr a szívekben. És hiába, azt mégsem lehet letagadni, hogy ennek az eredménynek létrehozásában részes az utóbbi évek azon ugynevezett modern életbölcessége, mely számításából mindenütt kihagyta az Isten örök parancsainak tanácsát, tilalmát és utmutatását. És igazán van éppen azért annak a férfiúnak, aki korunk helyzetét a szavakkal jellemzi: Az a belső felszabadulás, melyet oly sokan vártak az Istentől való elszakadástól, nem következett be. Ez az oka annak, hogy a hitetlenség ma kevésbé hangos és amiért ismét sok ember kérde: Nem kellene-e megkeresni s nem kellene-e visszatérni a régi ösvényekre? A következőkben keressük azért mi is bensőséges elmélyüléssel a régi ösvényeket. A becsületes, igaz élet amaz ösvényeit, melyeket a legszentebb, mert isteni törvényadás parancsolatai tűznek elénk. „Az erkölcsi elvek — mondja egy jeles régi filozófus — társadalmiak és egyetemesek, ezek védelmezik mintegy az embereket közös ellenségük, a bűn s rendetlenség ellen“. Mi elmélkedjünk a legeggyetemlegesebb, örökérvényű erkölcsi elvek irányításáról, arról, amit Isten tizparancsolata mond ma nekünk.

Petőfi Sándor

összes költeményei

az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadásán, ára 100 L.,
székelykötésben 150 L. Megrendelhető kiadóhivatalunk utján

MULATTATO

A TORONYÓRA.

A csikszenttamási toronyóra felszentelési ünnepére.

*Talán akadnak, akik nem értik,
Hogy a toronyra óra minek,
Hisz dolgos ember órája a nap:
Sohasem késik és nem siet.*

*Reggel van, amikor az égre lép,
És delet mutat a fejünk felett,
És ha elpihen biborágyában,
Mindenki tudja, hogy este lett.*

*Templom tornyára mégis az órát
Nem vetted hiába, nagyapám,
Gyorsább percek útját nem lehet
Kímélni az ég boltozatán.*

*Pedig az élet nehéz sora most
Számon kér minden pillanatot,
'Aki a perceket elfecsérelt,
Könnyen szalasztja el a napot.*

*Óra templomunk drága szent tornyán
Légy a harang édes testvére
S amint a harangszó imára hív,
Te ints munkánk elvégzésére.*

*Hirdesd az idő mulandóságát
S azt, hogy, Istenem, hiába él,
Ki a földön bünnös téltelenségben.
Csak az ördög párnáján henyél.*

*És aki ránéz, igazuljon meg
S embertársát szeresse jobban.
Erre taníts meg, ezt hirdesd nekünk
Harang testvére a toronyban...*

Mael Ferenc.

A puli ...

A puli már nem is kutya... Csak a szerénység járhatja még négy lábán...

A puli okos, jó, hűséges és éber.

Minden parancsot, legyen az bárminő furmányos, meghallgat, megért és pontosan teljesít...

— Ne hallgatózzál már annyit, hanem eridj inkább, oszt ülj oda a répa szélére, hogy — bele ne legeljen a gyapjas...

És a puli szalad, leül a répa szélére és vigyáz, — hogy bele ne legeljen a gyapjas!...
— Ugraszd széjjel őket, hadd terüljenek!
— Indítsd haza, — de csak szép lassan!...
— Kergesd széjjel azt a két küzdő kósti!
A puli minden parancsnak pontosan eleget tesz.

Ezernyolcszáznegyvennyolcban történt... Mikor az uralkodóház jóvoltából ránkiszabadult rációk felportyáztak csaknem Halasig és megsarcolták a halasi alsó puszták közül Balotát, Pusztafehértót és Füzest.

Portyázó csapataik elhajtották a barmot, és kocsikra hányva, mindent elvittek, aminek valamicsoda értéke volt... Az egész csak néhány napig tartott, mert jöttek a honvédek, mire a rációk ellenállás nélkül visszavonultak...

A visszavonulásnál történt, hogy a pusztafehértói nádásban az öreg söprütoll-bajuszu Balót, Farkas nemzetes uram számadó juhászát háromszáz birkával — meglették...

Ott bujt meg a szorongatott öreg háromszáz gyapjasával a sűrű nád között... De a rációknak meg feltűnt, hogy a nád mennyire le van gázolva... Elsőbbet seregélytörésnek véleményezték, mert ahová a seregély százezrével leszáll, ott letörik sulyuk alatt a nád és pocsékká lesz az egész háztetőváromány, — de hogy oszt meghallották a kényelmetlen helyzetük felett óbégató birkák hangversenyét, rájöttek a dolog nyitjára és elhajtották az egész falkát...

Ködös alkonyat volt... Késef őszidő... Olyan deres, lucskos, betyárnak alkalmas.

Söprütoll-bajuszu Baló, Farkas nemzetes uram öreg számadója, ott ül a ködben, az árok-szélen... Előtte meg a három puli, — a „Vezér“, meg a két anyányi kölyke... De mind a háromnak úgy lóg a feje, hogy hegyes orruk szinte a földet érinti...

Öreg Baló ebül van nagyon... Még a pipáról is megfeledkezik... Hol a forróság szakad a nyakába, hol meg a hideg löttyinti nyakon...

Elgörböd, mint a taposott féreg és felüvölt belőle a kétségbeesés:

— Mit tettél velem, uram!...

A három puli megiszonyodik tőle... Ijedten hátrálnak... Aztán előbb az idősebb, utána meg a másik kettő égnak szegett fejjel elkezd üvöltöni...

Erre magához tér az öreg... Más hurba kap... Imádkozik...

— Uram, tégy csodát velem, — ébressz föl ebből a mély álomból!...

Egyszer csak megindul a „Vezér“ és el-kocog azon a nyomon, amerre elhajtották a fal-kát... Utána a két kölyke is, — eltűnnek va-lamennyien a ködben...

Öreg Balónak összecsavarodik a szive... Könnyeket hullat... Nem győzi a kérges te-nyere törülni...

— Ők is elhagytak... A pulik... Elmen-tek a falka után...

Jób nem érezhette magát nyomorultabbul, mint söprütoll-bajuszu Baló, Farkas nemzeti es uram kis öreg számadója...

Végigfeküdt a tövises árokfenéken, feje alá gyűrve hűsége subáját, azzal az eltökélt szándékkal, — hogy meghal...

Fönn, a ködös ég roppant sűrűjén, egy-mástól eltévedt vadludak kétségbeesetten kiál-tozzák egymást...

Lenn, a tüskés, nedves árokban az öreg számadó hívta a halált...

Ejfél tájt dühös fegyverropogás morajlott a rácság felől... Öreg Baló meg mint a kárho-zott nyögött...

A ködöt elfujta a szél... S ahogy az égre a Kaszás csillag után a Sánta Kata is fölbal-lagott, öreg Baló kolompszót hallott...

Hörrenvé ugrott az árokpartra...

S a nyáj!... A nyáj, — a háromszás bír-ka lihegve hömpölygött feléje, — három puli hajtogattal...

Visszahozták valamennyit!...

Éjnek évadján bementek értük a tábor közepébe... Fölverték, fölmarták őket, — és a sűrű ködben elugrasztottákt...

Hiába kaptak puskához a rácsok, a három puli nem ösmert félelmet!...

Ott szorongott-tolongott valahány... Öreg Balót nyomkodva, lökve... A három puli meg vigan esaholva ugrált a hátukon, Baló arcába, Az egyiket elkapta és a szívéhez szorítot-ta, mint a gyermekét...

Keleten pittymallott... Halasról hanvéd-kürtöt harsantva...

Öreg Baló mélyen meghajolva állt... Gondolatokkal küzdve.

Azon törte az együgyü fejét, hogy vajjon valóság történt-e, — vagy csak álom kísér-tette?...

Ki tudná megmondani!?

Szalay László,

Apróságok * Adományok

Utcát neveztek el az első európai pipós emberről.

Kolumbusz Kristóf amerikai felfedező útján Rodrigo de Jerez spanyol nemes ember is résztvett. Mikor visszatért szülőltte földre, magával hozta a pipázás nemes mesterségét is. Felesége azonban kétségbeesett: amikor látta, hogy füst tódul ki ura száján orrán, azt hitte, hogy az ördög szállta meg a boldogtalan. Minthogy különben sem rajongott Rodrigóért, följelentette és nem sokat teketóriáztak vele, hanem hűvösre tették, ahol hat évig gondolkozhatott azon, érdemes volt-e átplántálni Amerikából a dohányt.

Amikor Rodrigo de Jerez ki-zabadult, Spanyolországban és

Európában már vidáman pöfé-kelték az istentelen dohányleve-leket. Minden újításnak megvan a vértanuja és szegény Rodrigó de Jerez is megszenvedett a bo-dor füstkarikákért. De most megkapta az elégtételt: szülő-városa, Ayamonte, róla nevezte el az egyik utcát, a város köz-ségtanácsa pedig kérvénnyel for-dult a spanyol dohányjövédék igazgatóságához, hogy márvány-táblát állíttasson azon a házon, ahol a boldogtalan Rodrigo de Jerez megpillantotta a napvilá-got. Szegény feje igazán megér-demli ezt a jóvátételt a hat esz-tendőért.

Ráérünk!

Bálon történt az alábbi kis eset:

Nagyban készülődött min-denki a tánchoz, különösen egy

sánta ember volt igen türelmet-len. Nem is bírta sokáig, birte-len kiugrott a piacra és oda kiálltotta a cigányoknak:

Kezdjétek már, füstösök!

Ránéz a cigányprimás a sánta emberre és egyet hunyorít:

— Kezdje csak az ur! Az urat ugyanis utolérjük.

A „jó“ vevő.

A suszter a boltajtóban be-szélget szomszédjával, a szabó-val, amikor arra megy egy adósa az új cipőben. A suszter keserűen jegyzi meg:

— Azért nyikorog a cipője, mert nincs kifizetve.

A szabó erre keserűen meg-jegyzi:

— Akkor hát miért nem nyi-korog a ruhája is?

Segítsetek!

A csikszenttamási tűzkárosultak részére befolyt pénzek nyugtázása: Ref. egyház Józsefháza 100, Ref. Nőszövetség Demeter Józsefné és Kóródi Józsefné gyűjtése Magyardehő 600, Magyar Olvasókör Resica 7000, Péterfy István Nyujtód 3772, Vas Sándor Misztótfalu 100, Deák Mózes Kobátfalva 6000, Arday Jánosné Szilágypanit 100, Ref. Nőszövetség Magyarigen 100, Ref. Egyház Gogánváralja 800, Pap Gizella désaknai lakós gyűjtése 588, Hitelszövetkezet gyűjtése Nagyernye 1000, Ref. Nőszövetség gyűjtése Nagyernye 460. Összesen 20.620 lej.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, fölkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is küldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van.

Lesoványodott, erőtlén, vérszegény, tüdőbajos betegek részére áldás a Grasin erőtápláló. Lapunk hátlapján levő hirdetésünkre felhívjuk figyelmét.

K. A. A Röntgen-vizsgálat eredményén — sajnos — nem tudok elgázodni, mert nem tudhatom, hogy a Röntgen-orvos mit látott, mire gondolt s mit jelent a mondott „szemölcs kinövés”. Laikusoknak mondott ilyen s ehhez hasonló kifejezések teljesen lehetetlenné teszik a pontos felvilágosítást, mert hogy helyesen tudjak hozzászólni, azt kellene tudnom, hogy a „szemölcs kinövés” alatt miféle betegséget értett a Röntgen-orvos ur. Gondolok erre gondolok arra is, de azaz Ön nem érhet semmit. Leg-

jobb lett volna a Röntgen-leletről pár sort írásban kérni. — A másik baj, amiről ír, az u. n. Arythmia szív működés. Nem elgarettázzik-e sokat? A nagy dohányzás, sok feketézés, theázás stb. előidéző okai szoktak lenni, idősebbeknél rendszeren érlelmeszedés az oka. A pulzusszáma nem nagyon sok (a rendszer 60—70). Jó lenne újból elmenni orvoshoz, manap sok új és jó gyógyszer van a betegsége ellen. Ha újabb Röntgenezést végeztet, kérjen a leletről írást, mert úgy könnyebben tudok hozzászólni betegségéhez. Dr. G. E.

B. J. A cselédet a gazdája tartozik ápolgatni a betegsége alatt. Viszont a gazda kártérítéssel fordulhat azon személy ellen, aki nek a javát mozdította elő a cseléd akkor, amikor a baleset történt.

K. A. Nem írta meg, hogy a községi előjáróság milyen címen adóztatta meg?

B. L. L. Ha nem voltak megesküdve törvényesen, bizony hiába keresi a vagyonát. Akkor hibázott, amikor az asszonyra írta a földet, dacára annak, hogy csak vadházasságban éltek együtt.

P. K.-né. Hogy az üzlet-helyiségébe beköltözött prücsköt hogyan lehetne kiirtani, erre nézve a következőket válaszolhatom. — A szobába befészkelődött házi tücsköt vagyis prücsköt nehéz kiirtani, mert nehéz azt megfogni vagy a rejtekhelyéből kiűzni. Ha tudjuk a rejtekhelyét, próbáljuk meg a prücsköt onnan kizavarni és agyon ütni. — Rendszeren az ajtótok valamely részébe húzódik a prücsök és onnan hallatja esténként cirpelő hangját. Azt a részt, amely a prücsöknek rejtekhelyül szolgál, esetleg gipszpéppel lehetne elzárni, hogy így belefojtsuk a prücsköt a lakásába. A legradikálisabb szer volna a szokásos főregirtást, amellyel a lakásokban a poloskát irtjuk, a prücsök ellen is alkalmazni, csak hogy egyetlen egy prücsök kedvéért még sem lehet ezt az irtást megindítani, mert az nagyon körülményes és költséges. Ez az irtás vagy a cyanozásból vagy a szénkénegezésből áll. Mind a

két esetben az illető helyiséget légmentesen el kell zárni. Az ajtó és ablakok szőletpapírszalagokkal leragasztandók és azután alkalmazandó a gáz általi mérgezés. Ez pedig igen nagy elővigyázatot és szakértelmet kíván, mert könnyen történhetik szerencsétlenség, amint az legutóbb Aradon történt. Ezért inkább azt javasolom, hogy tessék nyugodtan kivárni, míg a prücsök magától jobblétre szenderül. A volt lakásom egyik szobájában volt ilyen vendégünk. Több éven keresztül hallatta a prücsök jellemző zenéjét, míg végre 8 vagy 5 év múlva pontosan már nem emlékszem magától elhallgatott. — Gyermekem anyyra megszokták volt ezt az éjjeli zenét, hogy amikor az megszünt, nem tudtak elaludni. P. B.

Sz. T. S.-né. A romániai magyar konzul címe: Magyar Antal, Bucuresti, Str. Botcanu 4. A dollárok ügyében, csak a bukaresti külügyminisztériumnál (ministerul de externe Bucuresti), vagy az Egyesült Államok területén működő román követségnél lehet lépéseket tenni. Mi inkább az utóbbit ajánljuk (Washington Consulat de Romaine.)

E. P. Nem gondoljuk, hogy Magyarországon jobb megélhetést tudna magának biztosítani. Ajánljuk mielőtt döntő lépésre határozna magát, váltson román utlevelet s a helyszínen tapasztalja ki, hogy mit volna jobb tenni.

O. J. Amint írja, Önnek ügyvédje van, akinek bizonyára a kezében vannak a szükséges adatok s jobban is el tud járni az Ön ügyében, mint mi.

T. M. Ha voltak le tőle nyugdíjjáradékot legalább 10 év óta, akkor az özvegye jogosult a nyugdíjra. A kérés szövege, a nyugdíjbizottság címe és a melléklendő okmányok felsorolása olvasható lapunk múlt heti számában a „Többeknek” szóló üzenetünkben.

B. M. Miután a váltót aláírta, köteles azt ki is fizetni. A második kérdésével forduljon írásban Gazdasági Hitelszövetkezetek központihoz (Cluj-Kolozsvár, Str. Minerva, Schütz János-u. 3. szám.)

Szerkesztői üzenetek

Amint a múlt heti számunkban már írtuk az első naptár expedíciót befejeztük. A második expedíciót január 15-ike után kezdjük meg, tehát minden hátrálékos igyekezzék tartozását legkésőbb 15-ig kiegyenlíteni, mert ez esetben a naptárt részükre még e hónapban kiküldjük.

Most az új év kezdetén ismételtén felkérjük lapunkhoz ragaszkodó derék olvasóinkat, hogy új előfizetők bejelentésével tegyék lehetővé lapunk megnagyobbodását s megerősödését. — Már eddig is nagyon sok új előfizetőt jelentettek be régi előfizetőink s kérjük azokat, akik barátai és ismerősei körében olyan emberre akadnak, akiknek lapunk nem jár, de hajlandóságuk van annak megrendelésére, ne sajnálják azon kis portóköltséget és fáradságot s jelentsék be azonnal ezeknek nevét kiadóhivatalunkhoz. Ha pedig még nem ismerik lapunkat, úgy igyekezzenek azokat rábeszélni s meggyőzni arról, hogy irás-tudó embernek feltétlenül szüksége van olyan lapra, amely minden erejével azon van, hogy nehéz helyzetünkben felvilágosítással, tanácsal s utbaigazítással szolgáljon. Mi a gyűjtők fáradozását szerényen viszonzuk is, a kiadásunkban megjelent könyvek ajándékképpen való elküldésével.

Három új előfizetőért egy, öt újért két és 10 újért 5 könyvet adunk a gyűjtőnek a „Magyar Nép” könyvtárából.

Ha minden előfizetőnk csak egy új előfizetőt szerezne, ennél szebb ajándékot mi nem is kérhetnénk olvasóinktól az új évben.

M. J. Felsődetrehem, V. B. Biardiószeg, Sz. M. Felsőrákos, Sz. D. Bodos, K. J. Magyarpécska, S. F. Szentkatolna, K. A. Kézdialmás, K. A. Mészó, S. H. S. Nagy, B. P. Baliz, G. S. Ottomány, id. B. M. nó Szapárfalva, B. S. Vajdaszentivány, S. Gy. Perjámos, P. M. Firtosmar-tonos, M. Gy. Kozárvár, J. J. Rón, B. L. Mezőfény, K. J. Ma-

gyardécse, Sz. J. Ratosnya, K. D. Rava, Cs. M. J.-né Holtmaros.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Könyvrendelő. Felkérjük azon olvasóinkat, aki utánvétellel megrendelte az *Olasz: Férfi légy férfi*, valamint *Györi Elemér: A bor kezeléséről* szóló könyveket, sziveskedjék velünk ugy a nevét, valamint lakhelyét közölni, mert a megrendelő lev. lapján ezt elfelejtette megírni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Ö. A. S.-né Magyaró 340 (r. 1930. dec. 31-ig), Z. S. Gyorok 200, Sz. F. Erdőhegy 170, B. P. J. és T. S. Kiskereki 345—345, U. J. Székudvar 175 (r. 1929. dec. 31-ig), N. Zs. Szalárd 175, M. A. Krassófüzes 454 (ebből 170 L. előfiz. 284 L. könyvekért), Cs. J. Petele 175, L. F. Piski 170, Cs. J. Temeskisjenő 170 (r. 1930. jul. 15-ig, a bejelentett 8 új előfizetőnek jan. 1-től megindítottuk lapunk küldését), Krasznáról: B. G. L. 170, ifj. G. A. 170, V. F. A. 170, B. F. 170, T. M. 170, H. J. 170, S. G. F. 170, D. G. L. 170, Sz. P. Majláthfalva 225 (ebből 175 előf., 50 L. könyvért).

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és állandóan fejfájásban szenvedők ne használjanak más, mint a dr. Földes-féle Ferrol Vastáplikórt, mely elősegíti a vörös sejtek képződését, kitünő étvágyat idéz elő és ennélfogva a legjobb hizlalószert. A beteget és gyengélkedőt erőssé és életvidámmá teszi, a munkakedvet fokozza, vérszegény nőknél a havibajt szabályozza és a görcsös fájdalmakat szünteti, vérszegény, sápadt, sovány gyermekeket hizlalja, vérszegény, gyenge férfiakkal egészségét visszaadja. Egy kúrára 6 üveg szükséges. Postán, utánvétellel megrendelhető Dr. Földes gyógyszerháza, vegyészeti laboratóriumából Arad,

Str. Eminescu 21. Egy üveg ára 110 lej, hat üveg rendelésnél postadíj nem lesz számítva. A legnagyobb orvosi szaktekintélyek javasolják. Minden gyógyszerárban kapható.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alástkeresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Esőben, ködben, hóban vizmentesítse ruházatát „GUMALIN” oldattal.

Célszerűbb a gumiköpenyegnél és csak pár leibe kerül.

Kérjen ingyen próbaküldeményt az „ANKER” Novelty Agency-től Ludoșu de Mureș—Marosújdas Gara-Vasutállomás.

Eladó az érseléndi határban 20 és fél hold homokos fekete termőföld, épületekkel, jótermő szőlővel és gyümölcsösökkel. A föld kertészetre is alkalmas. Az ára holdanként 14 ezer lej. Vasutállomástól 1 és fél km.-re fekszik. Érdeklődők forduljanak B. Horváth Sándorhoz Sülindru-Érselénd, jud. Bihor.

Gazdatiszti állást keres azonnali belépésre szakképzett, kitünő működési bizonyítvánnyal rendelkező 28 éves, nőtlen, róm. kath. verbéli jó gazdász. Megkereséseket: Véger Béla tanító címére kérek. Beșineu-Buzásbesenyő, posta Sânpaul (jud. Târnava-Mică).

Eladó tejszarnok berendezés összes felszereléssel, teljesen üzemképes állapotban, vaj- és sajtgyártási szakkönyvvel. Váry Elek Beclean-Bethlen, jud. So-mes.

A szerkesztésért leiel: GYALLAY DOMOKOS.

Szőlőknek és gyümölcsösöknek legajánlatosabb az őszi, rétek és legelőknél a téli trágyázás s e célra a leghatásosabb, legbiztosabb és legolcsóbb a 16-18%-os foszforsav-tartalmu

„TRANSYLVANIA-GUANO-FOSZFÁT”

mely tartalmaz még 0,5%-os nitrogént, 5%-os szén-savas meszet, 3% os meszet és 12%-os szerves anyagot. Ára métermázsánként ab Pui állomás vagonba akva 220 lej.

Zsákok beszerzési áron — Szállítja: a „Cioclovina” Soc. in Comand, Pui-Pui, jud. Hunedoara-Hunyad megye. Megrendeléseket a „Magyar Nép” útján is lehet eszközölni és pedig vagon- és mázasátételekben is. — Tapasztalatainkra hivatkozva kérjük rendeléseknél a lakhely, posta és állomás pontos román nevét is közölni. —

Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú földgázzal égetett
hornyoli és hódfarku

tetőcserepét,

normál és németméretű

fali és kuttégláját

valamint elsőrendű különböző
méretben készült

alagsöveit.

Cég és iroda: Turda-Torda
Telefonszám: 107.

Keleti Ujság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas, Megbízható,
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt
hivatalos lapja

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Ret. Theol.)

Telefon 119 sz

Takarék betéteket a leg-
előnyösebben kamatoztat.
Váltókölcsonöket folyósít.

Szőlőoltvány.

gyümölcsfa

valamint gyökerező ripáriportális és berlandiéri szőlővesszőket megbízható helyről telepítsünk. Ajánljuk 20 év óta fennálló telepünkről garantált fajtiszta minden betegségtől mentes dűsgyökerező szőlőoltvány és gyümölcsfaikat. Tekintettel az évi nagy keresetre igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni, mint-hogy a múlt évben nagyon sok vevőnket nem tudtuk kielégíteni.

Arjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk, mely a szőlőültetésről, valamint a kérsőnövények irtásáról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz. **GAPO**

Székely Gábor és Társa
szőlőoltvány és gyümölcsfatelep
Diosig-Bihardíószeg Jud. Bihar.

Ingyen küldöm szőlőoltvány és gyümölcsfa árjegyzékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbírókosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt, vagy bármiilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat.

Cim: J. SZÜCS szőlőtelep 2.
Diosig-Bihardíószeg. Jud. Bihar.

HARMÓNIMUMOK

nagy választékban, művészi kivitelben már 10.000 lejtől kaphatók. — Németország legnagyobb és legjobb harmóniumgyárának képviselője

SIMON LÁSZLÓ

orgonakészítőnél,

aki orgona készítését, javítását és homlokzat sípok készítését jutányos áron vállalja.

Cim: Simon László Cluj-Kolozsvár,
Str. Brătianu (volt Király-utca) 24.

Villamos szerelési vállalat

Készít, javít
mindenféle villamos
berendezéseket, dynamót,
motort, vasalót, rezsó, és
telefon, rádió.

Cluj-Kolozsvár, Kornis-utca 8. (Óvár.)

Akkumulátorok azonnali töltése!

Minden céltudatos gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen

a gyümölcsfák betegségek és kártevői ellen Télen a **99 IDENIDININ** vagy **NEO-IDENIDININ**

vízben oldódó gyümölcsészterholineum SOTOR hernyóeny. Avenarius-féle OLTÓVIASZ és POMRIN vértetűkötőanyag

Nyáron **99 P E K S N N** nyári permutozószert.

esetben Románia részére minden gyártja és forgalomba hozza; **Moskovicz Sportlapok Rt. Cluj-Kolozsvár, Gendrei-utca 10.**

Kérjen ingyen ismertetőt!

Minden magyar ember emlékszik a jó, bekebeli, eredeti

„BRÁZAV SÓSBORSZESZ”-re

A budapesti gyár eredeti receptjei szerint gyártják s kapható:

BOGNAR ÉS SZANTO Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságánál, Kolozsvár.

„Transsylvania” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fiókintézetek:

Ditró,
Torda.

Marosútvár,
Maroshévíz,
Csikszereda,
Gyulafehérvár,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely,
Gyergyószentmiklós.

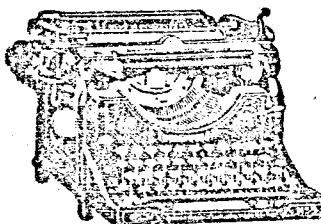
Kirendeltségek:

Aranyosgyéres,
Uzon.

Elfogad betéteket, leszámítól
váltóka és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

Írógépek

Smith Premier Nr. 60. Remington,
Underwood és Corona író-
gépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német
írógép és sokszorosító kellékek-
ből. Speciális javítóműhely az
összes rendszerű gépek részére.
Használt írógépekből nagy raktár.

KORMENDY MIHALY

Cluj-Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25.
Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT

Cluj-Kolozsvár P. (Józsi) (Főter) 7.

Fiókjai: Des. Újváros, Gyulafehérvár,
Gyulafehérvár, Marosvásárhely
és Nagyváradon.

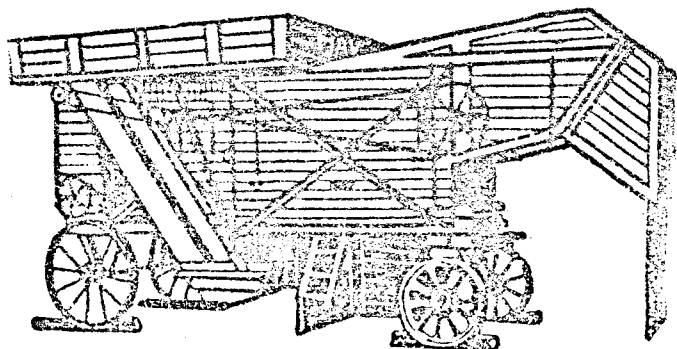
Saját tőké: 141 millió lei

Affiliált intézetek:

Tordaaranyos várm. Tak.-pénztár
RT Torda, Alsófehérvárm. Gazde-
vági Bank és Tak.-pénztár Nagy-
enyed, Udvarhelym. Tak.-pénztár
Szekelyudvarhelyen és Szekely-
tereszton, Szászregenyvidék C.
pénztár RT Szászregeny, Szamos-
újvári Hitelbank RT Sz.-útváron
és Népbank RT Bánffyhunyádon

Minden bankügyletet leg-
előnyösebben végez.

Engedélyezett devizahely.
Áruraktár a vasút mellett.
Betéteket elfogad

MAV.

golyós-csapágyas meghosszabbított
acélkeretű cseplők, beszerelhető here-
fejtők, gőzlokomobilok és benzin-
motorok, új típusú 20—30 HP.
mágnesyújtásos

Fordson traktorok

rendkívül kezező üzemi feltételek mellett
kaphatók;

a Máv. Gépgyár Vezérügynökségénél

az **Economia Kereskedelmi és Ipari R. T.-nél**

Oradea-Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul No. 1.

„MINERUR” Biztosító Rt.

a romániai magyar kisebbségek egyedüli biztosító intézete. Alaptőke
10.000.000 Lei. A társaságot a kisebbségi Egyházak vezetői ellenőrzik s így
a legnagyobb bizalommal fordulhat az intézethez minden biztosításával.

Központi irodák: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (Ferencz J.-út) 37.

Saját ház.

Lesoványodott, erőtlén,
vérszegény, tüdőbajos
betegek részére áldás a

»GRASIN«

erőpászter. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembeütő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárában
Cluj-Kolozsvár, Csécs Molitor. — Egy doboz 120 lel Postán köldve
135 lel. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lel bérmentve, utánvétellel.
Heszoálást utesítés minden dobozhoz mellékelve.

MINDEN GAZDA

csak akkor jó gazda, ha
családjának egészségéről is híven gondoskodik.

A városból, vagy vásárról ívet
egyetlen gondos gazda sem le-
ledkezik meg a valódi

DIANA

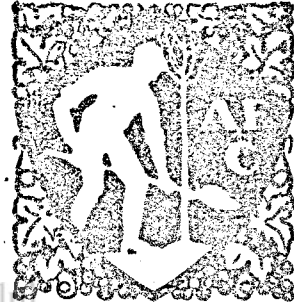
sósbornaszról,

mert ez a legkövetesebb hárs-
szer és legelső segítség a házbán.
Külsőleg beörszülésre, belsőleg
cukorra cseppentve mint fájda-
lomcsillapító, hűsítő, felhűsítő és
egészségápoló szert használják.

Kapható mindenütt.

Eredeti csak a DIANA felírással.
Óvakodják értéktelen utánzatoktól.

PAISKOLÁZ ÉS SZŐLŐ
ÜZEMVÉTELEPÉN S.T.

AMBROSI, FISCHER
& CO

AIUD-NAGYENYED
Árjegyzék ingyen!

„Phönix” kénssav és vegyítésművek gyára részv. társaság Baia Mare-Nagybánya.

A tavaszi vetésekhez 16—18 százalékos vízben
::: és citrátban oldható foszfor-sav tartalmu :::

SUPERFOSZIÁT

műtrágyát ajánl.

Őszi vetésekhez fejtrágyának könnyen oldhatóságánál
fogva a legalkalmasabb trágya. A nitrogén és káli pótl-

lására használjunk 19—20 %-os méssz-
nitrogént, 40—42 %-os káli-sót.

Érdeklődőknek utbaigazításokkal és
nyomatványokkal készséggel szolgál a
cég központi irodája

Baia Mare-Nagybánya

vagy

a „Magyar Nép” kiadóhivatala
Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (Brassai-utca) 5 sz.